

Araştırma Makalesi

Kamu Sosyal Yardım Uygulama Sisteminin İncelenmesi: Iğdır İli Kırsal Alan Örneği

Examination of Public Social Assistance Implementation System: Iğdır Province Rural Area Example

Osman Doğan BULUT Arş. Gör., Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi dgnblt@gmail.com https://orcid.org/0000-0003-2682-6356	Cengiz SAYIN Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü csayin@akdeniz.edu.tr https://orcid.org/0000-0002-5053-6909	Yakup Erdal ERTÜRK Doç. Dr., Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi yeerturk@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-9892-6797
---	---	---

Makale Geliş Tarihi	Makale Kabul Tarihi
21.04.2022	13.06.2022

Öz

Ülkeler kendi dinamiklerine ve kültürel yapısına uygun olarak yoksullukla mücadelede kamu sosyal yardım uygulamalarını kullanmaktadır. Ülkemizde, yerel yönetim düzeyinde belediyeler, merkezi yönetim düzeyinde ise il ve ilçelerde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) vakıfları kanalıyla ihtiyaç sahibi kitlelere kamu sosyal yardımları ulaştırılır. Sosyal yardım uygulamalarının işleyişine dönük olarak pek çok problemin (yardım programlarının belirlenmesi, yararlanma kriterleri, duyuru ve arşivleme yöntemleri vd.) varlığı literatürde yer almaktadır. Bu çalışmada, kırsal alan kamu sosyal yardım uygulaması incelenerek aksayan yönlerinin ortaya konulması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Iğdır il merkezi ve ilçelerinde bulunan belediye ve SYD vakıfları ile toplam 8 adet yönetici anketi; il kırsal alanında ikamet eden ve sosyal yardım alan hanekahları ile 210 adet yararlanıcı anketi yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılmıştır. Çalışma verilerine göre yardım yapan kamu kurumları arasında koordinasyonun yetersizliği ve yerel yönetimlerde mevzuat eksikliği olduğu saptanmıştır. Yararlanıcıların %95.2'si sosyal yardımlardan memnun olmasına karşılık sadece %17.1'i sosyal yardımları yeterli bulmaktadır. İşleyişle ilgili olarak ilk etapta sosyal yardım veren vakıf ve belediyelerin kullanabileceği ortak bir bilgi sisteminin gerekliliği görülmüştür. Daha sonraki aşamalarda ise tüm kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının da bu sisteme dâhil edilmesi yararlı olacaktır. Bunların yanında, yardımların yeterlilik durumlarının incelenerek program türlerine göre ödemelerde iyileştirmelerin yapılması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal yardım sistemi, kamu sosyal yardımlar, kırsal alan, Iğdır

Abstract

Public social assistance, which is one of the social policy tools, is used intensively in Turkey. The existence of many problems regarding the functioning of social assistance applications, which are determination of aid programs, criteria for benefiting, announcement and, are widely mentioned in the literature. In this study, it is aimed to develop solution proposals for these problems by examining the functioning of the social assistance application system, revealing its deficiencies and failing aspects. 8 manager surveys with municipalities, social assistance and solidarity foundation and also 210 beneficiary surveys with households, who are receiving social assistance and residing in rural area, were conducted by face-to-face interviews in Iğdır province. There is a lack of coordination among public institutions that provide aid and a lack of legislation in local governments. Although 95.2% of the beneficiaries are satisfied with the social assistance, only 17.1% of them find the social assistance

Önerilen Atıf /Suggested Citation

Bulut, O.D., Sayın, C., Ertürk, Y. E., 2022 Kamu Sosyal Yardım Uygulama Sisteminin İncelenmesi: Iğdır İli Kırsal Alan Örneği, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 57(2), 1411-1424.

sufficient. Common information system is needed, which can be used by the social assistance foundation and municipalities. It will be beneficial to include all public institutions and non-governmental organizations in this system. The adequacy status of social aids should be examined and improvements should be made according to the types of programs.

Keywords: *Social assistance system, public social assistances, rural area, Iğdır*

1. Giriş

Yoksulluk tüm dünyada sebebi ne olursa olsun önemli bir sorun alanıdır. Genel olarak yoksulluk denilince fakirlik, açlık, yokluk ve muhtaçlık gibi temel ve zorunlu ihtiyaçları yerine getirmeye ilgili kavramlar akla gelmektedir (Seyyar, 2003, s. 318). Tüm ülkeler bu küresel sorunla mücadele etmekte olsa da özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler açısından önemi çok daha büyüktür. Bu nedenle yoksullukla mücadele Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği gibi uluslararası kurum ve kuruluşların öncelikli konuları arasındadır.

Dünya bankasının “yoksulluk” başlığı ile yayımladığı Dünya Kalkınma Raporunda yoksulluğu “en acil sorun” olarak tanımlamış ve nasıl azaltılacağına odaklanılmıştır (World Bank [WB], 1990). Birleşmiş Milletler üyesi ülke liderleri yoksulluğu dünyanın her yerinde ve tam anlamıyla ortadan kaldırmak için Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) kapsamında evrensel eylem çağrısı yapılmıştır. (United Nations [WB], 2015). Son yirmi yıldır uluslararası düzeyde sürdürülen yoksullukla mücadele ile aşırı yoksulluğu yarı yarıya azaltma hedefi gerçekleşmiş olmakla birlikte, yoksulluk tanımı genişletildiğinde hâlâ yoksulluğun dünyanın en önemli sorunlarından biri olarak varlığını sürdürdüğü görülmektedir (Yüksel Arabacı, 2019, s. 123).

Çoğunlukla az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde görülen yoksulluk gelişmiş ülkelerde de görülebilmektedir. Bu ülkelerde yoksulluğun kırsal yerleşim alanlarında yaşayan küçük toprak sahibi köylüler ile topraksız köylüler ve tarım işçileri arasında yoğun olduğu görülmektedir. Dünya’da yaşayan yoksul insanların yaklaşık 3/4 ‘ü kırsal kesimde yaşamakta ve bunların tamamına yakını geçimini tarımsal faaliyetlerden sağlamaktadır (Öztürk, 2008, s. 611). Kırsal ve kentsel alanlar nüfusun büyüklüğü, mesken yoğunluğu, tarım dışı işlerde çalışanların nüfusa oranı gibi bazı kriterlere göre belirlenmektedir. Kırsal alanlar, nüfus yoğunluğunun düşük olduğu, iktisadi hayatın çoğunlukla tarıma dayandığı, toplumda geleneksel yapının egemen olduğu, sağlık hizmetleri ile eğitim seviyesinin düşük olduğu ve sosyo-kültürel olanakların yeterince gelişmediği yerleşim alanlarıdır (Örnek, 2010, s. 275). Türkiye’de kırsal kesimde yoksulluk daha yaygındır. Ancak ne kadar gelirin hanehalkının refahına dönüştüğü sorusuna net bir cevabı yoktur (Kan, Oğuz, Kan, Ergun ve Demiröz 2018, s. 227-228).

2020 yılı için her bölge özelinde eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50’si temelinde hesaplanan yoksulluk sınırına göre, gelire dayalı göreceli yoksulluk oranının en yüksek olduğu İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) 1. Düzey bölgeleri içerisinde ilk sırada (Iğdır ilinin de içinde bulunduğu) %13.8 oranı ile Kuzeydoğu Anadolu (TRA) bölgesi gelmekte olup daha sonra %13.6 oranı ile Batı Marmara (TR2) ve %13.3 oranı ile Ortadoğu Anadolu (TRB) bölgeleri yer almaktadır (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2022a).

Sosyal güvenlik sisteminin hangi düzeyde var olduğunun en somut göstergesi sosyal koruma harcamalarının ülkenin gayri safi yurt içi hasıladan (GSYH) aldığı paydır. 2018 yılının AB28 ülkeleri için sağlık, emeklilik ve sosyal yardım harcamalarından oluşan sosyal koruma harcamaların GSYH’ye oranı %27.6 olarak gerçekleşmiştir (European Community Statistical Office [EUROSTAT], 2021a). Türkiye’ de ise 2020 yılı için sosyal koruma harcamalarının payı GSYH (4.8 Trilyon TL) içerisinde %13 seviyesindedir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2022b). Aynı yılda sosyal yardım harcamaları için ise GSYH’nin %1.4’ lük payı olan yaklaşık 69.5 Milyar TL ayrılmıştır (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı [SBB], 2021b).

Türkiye’de sosyal politika uygulaması olan sosyal güvenlik sistemi içerisinde; sosyal sigorta, sosyal hizmet ve sosyal yardımlar sosyal politikanın üçlü sacayağını oluşturmaktadır. Çalışmada sosyal politika aracı olarak sosyal yardımların işleyiş sistemi incelenmiştir. Sosyal yardımlar primsiz özellikte olan ve ekonomik yoksunluk içinde olan vatandaşlara yönelik uygulanan politika aracıdır (Tablo 1).

Tablo 1: Özellik ve kabul kriterlerine göre sosyal politika araçları

Sosyal politika araçları	Özellik	Kriter
Sosyal Sigorta	Prime dayalı	Her birey
Sosyal Hizmetler	Primsiz	Bakıma muhtaçlık
Sosyal Yardımlar	Primsiz	Yoksulluk

Kaynak: Literatür taramasına dayalı olarak oluşturulmuştur (Dilik, 1980, s. 66; İkizoğlu, 2002, s. 91; Yenihan, 2018, s. 181; Taşçı, 2019, s. 90)

Kamu kurumlarınca yapılan sosyal yardımlara kamu sosyal yardımı olarak kabul edilmektedir. Yerel yönetim düzeyinde belediyeler ve merkezi yönetim düzeyinde ise il ve ilçelerde bulunan SYD vakıfları kamu sosyal yardım sisteminin aktörleridir. Bölgelere göre uygulama farklılığı gösteren sosyal yardım sisteminin doğru analiz edilerek eksiklerin ortaya konulması ve iyileştirilmesine dönük adımların atılması son derece önemlidir. Böylece, ülke kaynaklarının etkili kullanılması ve yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşılabilmesi için katkı sağlanmış olunacaktır.

2. Amaç ve Yöntem

2.1. Amaç

Bu çalışmada, kırsal alanda uygulanan kamu sosyal yardım uygulama sistemi içerisinde var olan eksiklerinin Iğdır ili örneğinde alan çalışmasına dayalı olarak ortaya konulması ve iyileştirilmesine dönük olarak önerilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

2.2. Materyal

Yapılan bu araştırma kapsamında; iki farklı hedef gruba yüz yüze görüşülmeye dayalı anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Birinci grubu Iğdır il merkezi ile Tuzluca, Karakoyunlu ve Aralık ilçeleri içerisinde kırsal alanda ikamet edip kamu sosyal yardımlardan yararlanan hanehalkları oluşturmaktadır. Kırsal alanlar nüfus yoğunluğunun az ve tarım dışı iş alanlarının kısıtlı olduğu yerleşim alanlarıdır. Bu yerleşim alanları içerisinde ulaşılması mümkün olan mevkiiler tercih edilmiştir. Birinci gruba yapılan sosyal yardım yararlanıcısı anketi uygulamasında; sosyal yardımlardan yararlanan hane halklarının sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerini, alınan yardım çeşitlerini, yardım miktarını, yardım alma sıklığını ve yardım alınan kuruluşların işleyiş sistemlerini tespit etmeye yönelik sorular içermektedir.

İkinci grubu kamu sosyal yardım sistemi yürütücüleri olarak Iğdır il ve ilçelerinde (Merkez, Tuzluca, Karakoyunlu ve Aralık) bulunan SYD vakıfları ile belediyeler oluşturmaktadır. Sosyal yardım yürütücüsü olan bu kurumlarla yönetici anketi yapılmıştır. İkinci gruba gerçekleştirilen anket çalışması; kurumların sosyal yardım programları, başvuru şekilleri, yararlanma kriterleri, değerlendirme süreci, bütçe kaynakları, hukuki dayanakları ve işlem hacimleriyle ilgili soruları içermektedir.

2.3. Örneklem Yöntemi

Iğdır il genelinde yapılan bu çalışmanın ana hedef kitlesi ve örnek seçilecek popülasyonu; Iğdır ilinde (il merkezi ile birlikte Tuzluca, Karakoyunlu ve Aralık ilçeleri bulunmaktadır) bulunan SYD vakıflarının listesinde olup en az bir yardım çeşidinden yararlanan haneler oluşturmaktadır. Çalışma temelde iki ana grup (hem bölgedeki SYD vakıflarından sosyal yardım alan haneler, hem de SYD vakıf yöneticileri ve belediye sosyal yardım yetkilileri) olarak tasarlanmıştır.

Sosyal yardım yararlanıcıları ile amaçlı örneklem tekniği kullanılarak yapılan anket çalışmasında aktif yardım alan hanelerin birbirine yakın olmaması ve kırsal alanda dağınık bir yapıya sahip olması nedeniyle ulaşılabilen ve yüz yüze görüşmeyi kabul eden 210 hane halkı ile saha çalışması yapılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının örneklem belirleme yöntemlerinden biri olan olasılığa dayanmayan örneklem belirleme yöntemindeki ana fikir; araştırmanın daha derinlemesine yapılabilmesi için bilgi zengini durumların seçilmesidir. Burada önemli olan husus bilgi çeşitliliği ve derinliğidir (Vogt, Gardner ve Haeffele 2012, s. 221). Örnekten elde edilen verinin derinliğinin önemi, görüşülecek birimlere ulaşılabilirlik ve bireylerin gönüllük durumları gibi nedenlerden dolayı amaçlı örneklem yöntemi literatürde sıklıkla kullanılmıştır.

İğdır il merkezinin nüfusu toplam il nüfusunun yaklaşık %70'ini oluşturmakta olup ilçelerin nüfus özellikleri çok büyük farklılıklar göstermemektedir. Bu nedenle anket çalışmasının büyük kısmı oluşturan 120 adet anket il merkezinde yapılmış olup ilçelerde 30' ar anket yapılmıştır (Tablo 1).

Tablo 2. Sosyal yardım yararlanıcısı anket sayısının bölgelere göre dağılımı

Bölge	Anket Sayısı	Oran (%)
İl merkezi	120	57.1
Tuzluca	30	14.3
Aralık	30	14.3
Karakoyunlu	30	14.3
Toplam	210	10.0

Kamu sosyal yardım sisteminin yürütücüleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle tam sayım anket çalışması yapılmıştır. İğdır il merkezi ve İğdır iline bağlı 3 ilçenin (Tuzluca, Karakoyunlu, Aralık); hem SYD vakıf müdürleri hem de il ve ilçe belediyelerin sosyal yardım sorumluları ile yüz yüze görüşmeye dayalı 8 adet anket çalışması yapılmıştır.

Tablo 3. Sosyal yardım yararlanıcısı anket sayısının bölgelere göre dağılımı

Bölge	Kurum	Görüşülen Birim/Kişi	Anket Sayısı (adet)
İl Merkezi	SYD Vakfı	Müdür ve Sosyal Yardım Görevlisi	1
	İğdır Belediye	Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü	1
Tuzluca	SYD Vakfı	Müdür ve Sosyal Yardım Görevlisi	1
	Tuzluca Belediye	Muhasebe	1
Aralık	SYD Vakfı	Müdür ve Sosyal Yardım Görevlisi	1
	Aralık Belediyesi	Muhasebe	1
Karakoyunlu	SYD Vakfı	Müdür	1
	Karakoyunlu Belediyesi	Muhasebe	1
Toplam			8

2.4. Analiz Yöntemi

Araştırmada, kamu sosyal yardım işleyiş sisteminin belirlenmesinde hanehalkı ve kamu kurum anket verisine dayalı olarak elde edilen verilerin değerlendirilmesinde frekans dağılımı, yüzde ve aritmetik ortalama gibi tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Kamu Sosyal Yardım Sistemi Hakkında Genel Bilgiler

Çalışmanın bu bölümünde İğdır ilinde kamu sosyal yardım sistemi yürütücülerinden (SYD vakıfları ve belediyeler) elde edilen bulgular ortaya konulmuştur. Bu kapsamda; sosyal yardım programları, başvuruların değerlendirme kriterleri, inceleme/takip yöntemleri ve sosyal yardım uygulamasında temel zorluklar elde edilen temel bulguları oluşturmaktadır (Tablo 4).

Uygulanan sosyal yardım programları SYD vakıflarında tek seferlik veya sürekli yardım (periyodik olarak devam eden) özelliğinde iken Belediyelerde yalnızca tek seferlik yardımlar mevcuttur. Her iki

kurumda da yardım dönemi ve çeşidine göre değişmekle birlikte aynı veya nakdi yardım verilmektedir. Bu yardımların başvuruları sürekli olarak açıktır.

SYD vakıflarında yardımlardan yararlanma kriterleri programlara göre farklılık göstermekle birlikte hanede kişi başına düşen gelir miktarına dayalı muhtaçlık sınırı (2021 yılı için 852.53 TL) esas olarak alınır. Bunun yanında hanedeki kişilerin yaş, gelir, medeni durumu, yetim olma durumu veya engellilik durumlarına göre uygun yardım programı belirlenir. Belediyelerde de temel gösterge muhtaçlık sınırı olmakla birlikte hastalık/kaza/afet durumları ve yaşanan evin çok kötü fiziki şartları gibi aciliyet gerektiren konulara da bakılmaktadır.

SYD vakıflarının işleyiş sistemi ve yardım programları hakkında yasal dayanak çeşitli yönetmelikler ile 3294, 2022 ve 2828 sayılı Kanunlara dayanmaktadır. Belediyelerde ise yasal dayanak 5393 sayılı Belediye Kanunu ve belediyelerin kendi bünyesinde çıkardıkları yönetmeliklerdir. Belediye Kanunu'nda sosyal yardımlarla ilgili yalnızca yetki ve bütçeyle ilgili konular hakkında kanun maddeleri olup, sosyal yardımların niteliği ve başvuruların kabul/inceleme/değerlendirme/takip kriterleriyle ilgili dayanak maddesi bulunmamaktadır. Bu nedenle belediyelerin Kanunda var olan eksikliği tamamlamaları için yönetmelik çıkarmaları büyük öneme sahiptir. Iğdır Belediyesinde 2020 yılında Sosyal Destek Hizmetler yönetmeliği uygulamaya konulmuştur. Iğdır ili ilçe belediyelerde ise henüz sosyal yardımlarla ilgili yönetmelik bulunmamaktadır.

Türkiye'deki tüm SYD vakıfları tarafından işletilen standartlaştırılmış sistemin varlığı (yardım başvurularının incelenme, değerlendirme ve takip işlemleri) vakıfların belediyelere göre daha kurumsal yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Sosyal yardım sisteminin işleyişi hakkında yeterli hukuki dayanağın varlığı, bütçe, personel ve teknik kapasitesinin daha yüksek olmasıyla birlikte vakıfların diğer kamu kurumlarıyla entegre bir bilgi sistemine (Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi) sahip olması belediyelere göre daha başarılı bir sosyal yardımlaşma sisteminin oluşmasını sağlamaktadır.

Vakıf ve belediye yetkilileri önlem ve kontrol mekanizmalarının sahte beyanları tespit etmede yeterli olduğunu belirtmektedir. Vakıf yöneticileri sosyal yardım uygulamasındaki temel zorluk olarak tek seferlik ödemelerin yapılması için vakıf bütçesine ayrılan payın yetersizliğini belirtmiştir. Belediye yöneticileri ise bütçenin finansman kaynaklarının azlığını belirtmiştir.

Tablo 4. Sosyal yardım veren kamu kurumlarının yöneticileriyle yapılan anket sonuçları

Kamu Sosyal Yardım Sistemi		
Sosyal Yardım Göstergeleri	SYD Vakıfları	Belediyeler
a. Uygulanan sosyal yardım programları ve süreklilik durumları	a. Tek seferlik yardımlar (Aynı veya nakdi): Gıda, yakacak, sağlık, aile ve barınma yardımı b. Sürekli yardımlar: Engelli aylığı, yaşlı aylığı, şartlı eğitim/sağlık yardımı vd.	Tek seferlik yardımlar (Aynı veya nakdi) mevcuttur
b. Yararlanıcıların yardım programlarına göre uygunluk kriterleri	Muhtaçlık durumu ve hanenin profili (kişilerin yaş, gelir, medeni durumu, yetim olma durumu, engellilik durumu)	Muhtaçlık durumu, hastalık/kaza durumu, evin kötü fiziki durumu
c. Sosyal yardım programlarından yararlanma kriterleri nelerdir?	Yardım programlarına göre farklılık göstermektedir. Hanede kişi başına düşen gelir miktarına dayalı muhtaçlık sınırı (Net asgari ücretin 1/3 olarak hesaplanır) esas alınır.	Bireylerin muhtaçlık durumu (Net asgari ücretin 1/3 olarak hesaplanır)
d. Sosyal yardım başvuru dönemleri	Sürekli açık	Sürekli açık
e. Aynı hanede birden fazla kişinin yardımlardan yararlanma durumu	Evet	Evet
f. Aynı kişinin birden fazla sosyal yardımdan yararlanma durumu	Evet	Evet

g. Yararlanıcıların izlenmesi	a. Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (BSYS) b. Sosyal yardım inceleme personeli hane ziyareti ve saha araştırması	Yok
h. Başvuruların değerlendirme süreci	BSYS ve saha araştırması sonuçları müteveli heyet tarafından değerlendirilerek sonuca bağlanır	Başvurular belediye meclisinde değerlendirilerek sonuca bağlanır
i. Sosyal yardım veren başka kurumlarla ortak veri tabanı sistem bağlantısı veya ortak kontrol mekanizması olma durumu	Kullanılan BSYS ile E-devlete entegre kamu kurumları veri tabanına ulaşım mevcut fakat belediyeleri sosyal yardımlarına ulaşılamamaktadır.	Yok
j. Verilerin paylaşım durumu	İlgili bakanlık dışındaki kurumlar valilik izni ile bilgi talebinde bulunmaları gerekmektedir.	Yok
k. Sahte başvuru olma durumu	Evet	Evet
l. Önlem ve kontrol mekanizmasının sahte başvuruların tespitinde yeterlilik durumu	Yeterli	Yeterli
m. Yararlanıcıların şikayet/memnuniyetsizlik konuları	Yardımanın kesilmesi, başvurunun ret edilmesi, yardımın azlığı	Başvurunun ret edilmesi
n. Sosyal yardım programlarının bütçe kaynağı	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu	Belediye bütçesinden ayrılan pay
o. Sosyal yardım programlarının yasal dayanağı	3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu 2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu	5393 Sayılı Belediye Kanunu ve sadece İğdır belediyesinde mevcut olan yönetmelik (sosyal destek hizmetleri hakkında)
p. Bütçede en fazla yükü oluşturan yardımlar	a. Merkezi ödemelere dayalı: Yaşlı aylığı, engelli aylığı, engelli yakını aylığı b. Vakıf bütçesine dayalı: Nakit yardımlar (Gıda, yakacak, barınma)	Nakdi yardımlar
r. Verilecek sosyal yardımların belirlenmesinde temel kriterler	Başvuru miktarı, bireylerin muhtaçlık seviyesi	Belediye bütçesi, bireylerin muhtaçlık seviyesi
s. Sosyal yardım uygulamasında temel zorluklar	Vakıf bütçe yetersizliği (Merkezi ödemeler hariç)	Bütçe kaynağının azlığı

Kaynak: Vakıf ve belediye yöneticileri ile yapılan anket verilerinden derlenmiştir (n=8)

3.2. Kamu Sosyal Yardım Sisteminin İşleyişi

Türkiye’de kamu sosyal yardım sistemi büyük ölçüde SYD vakıfları ve belediyeler üzerinden yürütülmektedir. Sosyal yardımların duyuru aşamasından başlayıp son olarak yararlanıcıların takibine kadar olan tüm iş akış sürecini içeren 6 temel aşama vakıf ve belediyelere göre farklılık göstermektedir. Bu bölümde yönetici (n=8) ve yararlanıcı (n=210) anket verilerine dayalı olarak kamu sosyal yardım işleyiş sistemi ortaya konulmuştur (Şekil 1).

Kamu kurumlarının sosyal yardım duyuru kanalları içerisinde muhtarlıklar büyük öneme sahiptir. Bölgesinde ihtiyaç sahibi haneleri muhtarlar daha iyi tanıyabilmektedirler. Bu nedenle sosyal yardım sisteminin ilk aşamasında duyuruların hızlı ve istenilen hedef kitleye ulaştırılmasında muhtarlar kilit rol oynamaktadırlar. Sırasıyla diğer bilgi kaynakları ise yararlanıcıların vakıf veya belediyeye gelerek ilgili personelden direkt bilgi alması ve bu bilgiyi kendi çevresine yaymasıdır.

Vakıfların tüm yardım programlarına başvuru ve takip işlemleri Ekim 2021 tarihi itibarıyla E-devlet

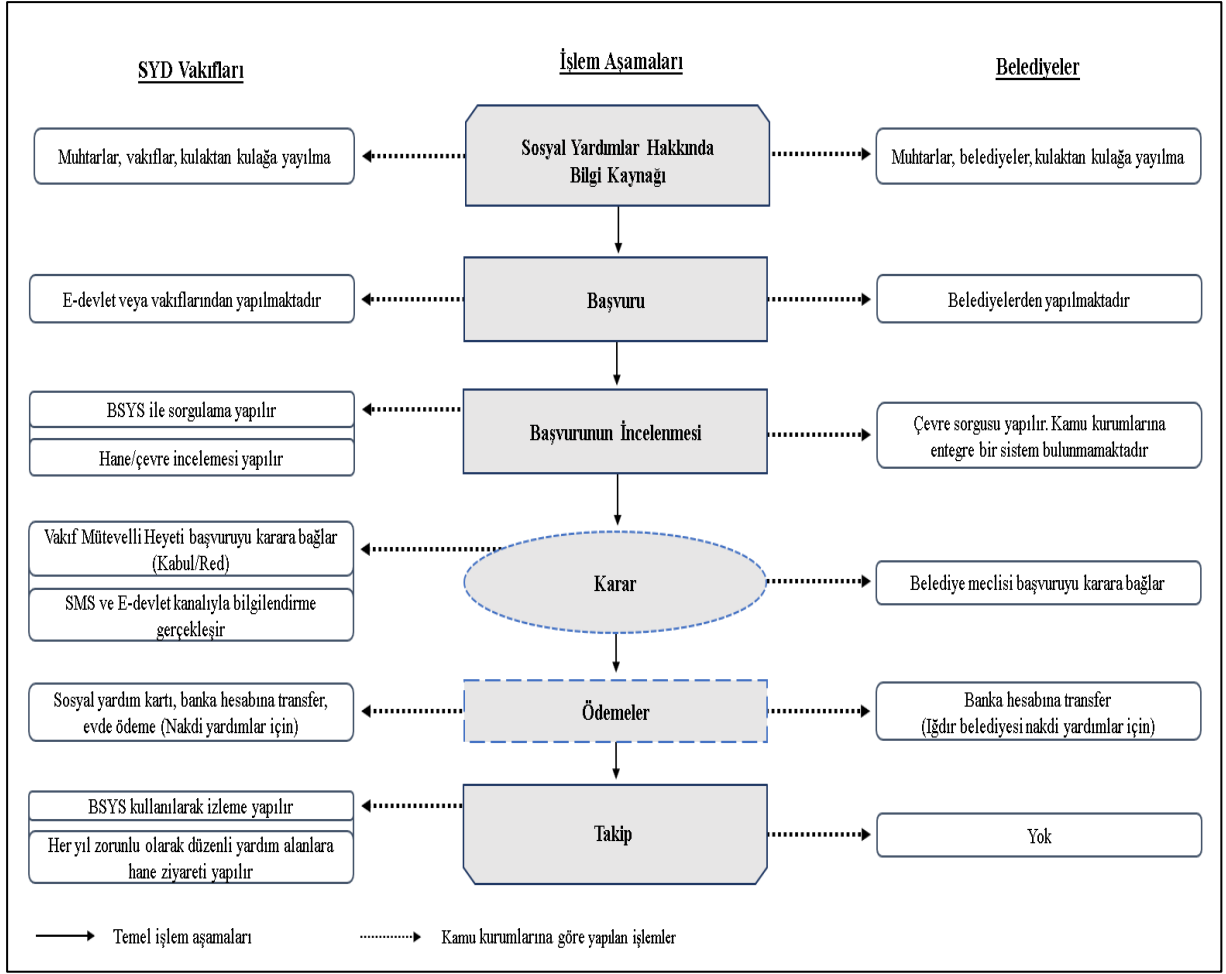
kapısı üzerinden yapılabilir. Fakat tek seferlik yardımlara başvurular henüz yoğunluklu olarak vakıflardan gerçekleştirilmektedir. Belediyelerde ise henüz çevrim içi bir sistem olmayıp bireyler bağlı oldukları belediyelere başvurularını fiziki olarak yapmaktadırlar.

Vakıflar başvuruların incelenmesinde ilk olarak Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (BSYS) üzerinden; gelir, çalışma durumu, gayrimenkul, hayvan ve taşıt sahipliği gibi konulara ilişkin sistem taraması gerçekleştirilir. Daha sonra sosyal yardım inceleme personeli tarafından hane ziyareti ve çevre incelemesi gerçekleştirerek gözleme dayalı olarak hanehalkının mevcut yaşam şartlarını ortaya koyan rapor oluşturularak BSYS'ye veri girişi yapılır. Iğdır ilinde belediyelerin uyguladığı yardım programları farklılık göstermekte olduğu için inceleme işlemlerinde de farklılık ortaya çıkmaktadır. Iğdır belediyesinde aynı ve nakdi yardımlar mevcut olup, nakdi yardım verilecek hanenin hane ziyareti belediyenin Sosyal Destek Hizmetleri'nde görevli personel tarafından yapılmaktadır. İlçe belediyelerde yalnızca aynı yardımlar verilmekte olup hane ziyareti yapılmamaktadır. Bunun yerine muhtarlardan veya çevreden başvuru sahiplerinin ekonomik durumları hakkında bilgi edinilmeye çalışılmaktadır.

Vakıflara yapılan tüm başvurular incelemeleri yapıldıktan sonra vakıf mütevelli heyetinin onayına sunulmaktadır. Vakıf mütevelli heyeti ilgili kanunlara dayanarak başvuru dosyalarını değerlendirerek karara bağlamaktadır. Başvuru sonuçları kısa mesaj ve E-devlet kanalıyla başvuru sahiplerine iletilmektedir. Belediyelerde ise başvuruların değerlendirilmesi ve karara bağlanmasıyla yetkili merci belediye meclisidir. Belediye meclisi başvuru dosyalarını kanun ve yönetmeliklere dayanarak karara bağlar.

Vakıfların ödeme yöntemleri arasında sosyal yardım kartı, banka hesabına transfer ve evde ödeme seçenekleri mevcuttur. Belediyelerde ise yalnızca Iğdır belediyesinde nakdi yardım verilmekte olup, banka transferi yöntemiyle ödeme gerçekleştirilmektedir.

Vakıflar düzenli yardım alan hanelerin BSYS üzerinden devamlı takip etmekle birlikte her yıl zorunlu olarak hane ziyareti gerçekleştirmektedir. Belediyeler tek seferlik yardım yaptıklarından dolayı yardım alan hanelerin takibini yapmamaktadırlar.



Şekil 1. Kamu sosyal yardım sisteminin işleyişi

3.3. Kamu Sosyal Yardım Sisteminin Temel Göstergeleri

Kamu sosyal yardımlardan yararlanan haneler ile yapılan anket verilerinin sonuçları Tablo 5’ de gösterilmiştir (n=210). Sosyal yardım sisteminin temel göstergelerini ortaya koymak sistemin işleyişini anlayabilmek için önemlidir.

Yararlanıcıların %94’ü sadece vakıflardan yardım alırken %6’sı hem vakıf kanalıyla hem de belediye kanalıyla yardım almaktadır. Yararlanıcıların başvuru şekilleri incelendiğinde; %84.3’ü kuruma giderek başvuru yapmakta iken, %15.7’si E-devlet sistemi üzerinden başvuru yaptığı saptanmıştır. Daha önce zorunlu olarak alınması gereken ıslak imzaların da 2021 yılının sonu itibarıyla E-devlet üzerinden kabul ediliyor olması bu oranın ileriki yıllarda artıracaktır. Belediyelerin internet üzerinden başvuru kabulünü sağlayacak bir sistemi bulunmamaktadır.

Yararlanıcıların %36.7’si her yıl düzenli olarak sosyal yardım inceleme personelinin hane ziyareti gerçekleştirdiğini, %63.3’ü ise düzenli hane ziyaretinin olmadığını söylemiştir. Periyodik olarak alınan sosyal yardımlar için hane ziyaretlerinin yapılması önceki uygulamalarda zorunluydu. Fakat 2020 yılı itibarıyla Covid-19 salgını nedeniyle hane ziyaretleri sadece ilk başvuru veya yardımı kesilen hanelerin tekrar değerlendirilmesinin gerekli olduğu durumlar için yapılmıştır. Bunun sonucu olarak hane ziyaretlerinde düşüş gözlemlenmiştir.

Yararlanıcıların %95.2’si sosyal yardımlardan memnun olduklarını belirtmiştir. Buna karşın sosyal yardımların yeterlilik durumları sorulduğunda; yararlanıcıların %17.1’i yeterli bulurken %74.3’ü orta düzeyde yeterli olduğunu belirtmiştir. Yararlanıcılardan geriye kalan %8.6’sı sosyal yardımların yeterli olmadığını belirtmiştir.

Tablo 5. Kamu sosyal yardım sisteminin temel göstergeleri

Temel Göstergeler			
Konular	Oran (%)	Konular	Oran (%)
a. Sosyal yardım alınan kurum		e. Sosyal yardım personelinin davranışları	
Yalnızca vakıf	94.0	Kötü	3.8
Vakıf ve belediye	6.0	Ne iyi ne kötü	23.3
b. Başvuru şekli		İyi	72.9
Kuruma giderek	84.3	f. Sosyal yardımlar zamanında ulaştırılması	
E-devlet üzerinden	15.7	Evet	96.7
c. Sosyal yardımlar hakkında ilk bilgi kaynağı		Hayır	3.3
Çevre (Komşu, arkadaş)	42.2	g. Her yıl düzenli hane ziyaretinin yapılma durumu	
Muhtar	21.0	Evet	36.7
Akraba	20.0	Hayır	63.3
Diğer devlet kurumları	6.2	h. Sosyal yardımdan memnuniyet durumu	
Vakıf veya belediyeden	5.2	Evet	95.2
Televizyon/İnternet	5.2	Hayır	4.8
d. Başvuruda zorlukla karşılaşma durumu		i. Sosyal yardımın yeterlilik durumu	
Evet, zorluk yaşadım	4.3	Yetersiz	8.6
Hayır, hiçbir zorluk yaşamadım	95.7	Orta düzeyde yeterli	74.3
		Yeterli	17.1

Kaynak: Sosyal yardım yararlanıcıları ile yapılan anket verilerinden derlenmiştir (n=210)

4. Tartışma ve Sonuç

Türkiye’de sosyal devlet anlayışı gereği olarak sosyal yardımlar yoksullukla mücadelede her zaman önemli bir konuma sahip olmuştur. SYD vakıfları ve belediyeler kamu sosyal yardım programlarını yürüten temel kurumlardır. Bu kurumlar ve bu kurumlardan sosyal yardım alan hanehalkları çalışmanın ana materyalini oluşturmuştur. Çalışmada araştırma verilerine dayalı olarak kamu sosyal yardım sisteminin işleyiş sistemi ve aksayan yönleri tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre; hanelerin çok büyük çoğunluğu (%94) SYD vakıfları kanalıyla sosyal yardım almaktadır. Abdoul-Azize (2020, s. 61) Antalya ilinde sosyal yardım politika uygulamasıyla ilgili yaptığı doktora tez çalışmasında benzer şekilde vakıf kaynağından yardım alan hanelerin çoğunlukta (%89) olduğunu ortaya koymuşlardır. SYD vakıfları ve belediyelerin temel kriteri sosyal yardım yararlanıcıların muhtaçlık seviyesidir. Yardım programlarının çeşidine göre yararlanıcının yaş, gelir, medeni durumu, yetim olma durumu ve engellilik durumu gibi ek kriterler de vardır. Muhtaçlık düzeyi kriterinin ülke genelinde aynı standartta uygulanması bölgesel yaşam maliyetinin göz ardı edilmesine sebep olmaktadır. Kent-kır ve bölgesel yaşam maliyeti değişkenleri dikkate alınarak belirlenecek muhtaçlık düzeyleri ihtiyaç sahibi bireylerin refah artışlarına olumlu katkı sağlayacaktır. Leite (2014) yaptığı çalışmada yoksul bireylere sosyal programların ulaştırılmasının nüfus gruplarına göre sosyal yardımların tahsis edilmesi yoluyla sağlanabildiğini belirtmiştir.

Yapılan bu çalışmada belediyelerin bütçe, yasal dayanak, veri toplama sistemleri, donanımlı personel ve teknik altyapı gibi konularda eksiklikleri nedeniyle sosyal yardımlar konusunda kurumsallaşan bir yapıya ulaşamadıkları görülmektedir. SYD vakıflarının daha sağlıklı işleyen bir sisteme sahiptir fakat kullanılan BSYS’nin yerel yönetimler düzeyinde (belediyeler) entegrasyon eksikliklerinin olması nedeniyle tam anlamıyla işleyen etkin bir sosyal yardım sisteminin varlığı söylenemez. İçişleri Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından belediyelerin ölçeklerine göre örnek bir sosyal yardım

modeli tasarlayarak rehber niteliğinde yönetmelik taslağı hazırlaması özellikle küçük belediyelerin bu alanda kurumsal örgütlenme yapısına ulaşmaları için önemli katkı sağlayacaktır. Kızıldaş Uzunalı ve Altun (2019, s. 3972) yaptığı çalışmada sosyal yardım sisteminde ortaya çıkan en önemli sorunun yasal düzenlemelerin dağınık olması ve yardım yapan kurumlar arasında yaşanan koordinasyon eksikliği olduğunu ortaya koymuştur. Çetin (2014, s. 189) Ankara ilinde yaptığı doktora tez çalışmasında merkezi ve yerel yönetimlerde sosyal yardımların planlanmasında hizmet sunucular arasındaki koordinasyon ve iş birliğini artırıcı yapılar oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir. Çetinkaya (2012, s. 216) yaptığı doktora tez çalışmasında Türkiye’de kamu kurumlarının birbirlerinden bağımsız yardım ve dayanışma hizmeti vermesi sonlandırılması gerektiği önerisini yapmıştır. Bu kapsamda, vakıf ve belediyeleri entegre olduğu veri ağ sistemi geliştirilmesinin öncelikli bir konu olduğu söylenebilir. Sonraki aşamalarda ise sosyal yardım veren tüm kamu kurumları, sosyal toplum kuruluşları ve şirketler de bu sisteme zorunlu olarak dâhil edilmesiyle tüm yardımların ortak bir sistem üzerinden takip edilebilmesi mümkün olabilecektir.

Yararlanıcıların büyük çoğunluğu (%84.3) SYD vakıflarına giderek yardım başvurusunda bulunmaktadır. Daha önce sadece belirli sosyal yardım programları için açık olan E-devlet başvurularının tüm programlar için genişletilmesi sayesinde bu oranın önümüzdeki yıllarda azalması öngörülmektedir. Böylece yararlanıcılar için kolaylık oluşacaktır. Vakıflar için ise iş yoğunluğunun azalmasına katkı sağlanmış olunacaktır. Bunun yanında, yararlanıcıların %95.7’si başvurularda hiçbir zorlukla karşılaşmadığını belirtmiştir. Abdoul-Azize ve Sayın (2020, s. 77) yaptıkları çalışmada yararlanıcıların %88’inin sosyal yardım başvurusunda hiçbir zorlukla karşılaşmadığını tespit etmiştir. Yararlanıcıların büyük çoğunluğu (%97.2) sosyal yardım personelinin davranış şekline memnundur. Benzer şekilde Ceren (2017, s. 176) Kahramanmaraş ilinde yaptığı doktora tez çalışmasında sosyal yardımdan faydalanan bireylerin çalışan davranışına ilişkin görüşün %89.1 oranında olumlu yönde olduğunu tespit etmiştir.

Yararlanıcıların büyük bölümünün (%95.2) sosyal yardımlardan memnun olduğu tespit edilmiştir; fakat yalnızca %17.1’i sosyal yardımların yeterli olduğunu ifade etmiştir. Ceren (2017, s. 144) çalışmasında sosyal yardımlardan elde edilen gelirin ihtiyaçları karşılamaya yetmediğini ifade etmiştir. Şeker (2008, s. 169) uzmanlık tez çalışmasında Türkiye’de yürütülmekte olan sosyal yardım mekanizmalarında yapılan sosyal yardımların yoksul kişileri yoksulluk sınırının üzerine taşıyacak bir gelir artışı sağlayamadığını belirtmiştir. Güneş (2012, s. 177) yaptığı çalışmada sosyal yardımların hem miktar hem de kapsam olarak, ekonomik dalgalanmalara, özellikle enflasyon ve krizlere karşı duyarlı/esnek olmadığını belirtmiştir. 2021 yılında Türk Lirasındaki yaklaşık %44 seviyesinde yaşanan değer kaybı tüm yurttaşlarda alım gücünün düşmesine sebep olsa da alt gelir grubunda hane harcamaları içerisinde temel ihtiyaç giderleri payının orta ve üst gelir gruplarına göre daha fazla olması sebebiyle hissedilen enflasyon bu gelir gurubu için daha fazladır. Bu nedenle sosyal yardımların yeterlilik durumları sosyal yardım programlarına göre incelenmeli, nakdi yardım ödemelerinde enflasyon üzerine refah payı konularak yeni bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Kaynaklar

- Abdoul-Azize, H. T. (2020). *Sosyal Yardım Politikası Uygulama Sisteminin, Hanehalkı Yararlanma Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Araştırılması: Antalya İli Kırsal Alanı Örneği*. (Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Abdoul Azize, H. T. & Sayın, C. (2020). Examining the Functioning of Public Social Assistance System: The Case of Antalya. *Mediterranean Agricultural Sciences*, 33 (1), 73-78. <https://doi.org/10.29136/mediterranean.631797>
- Ceren, A. (2017). *Sosyal Yardımların Yönetilmesi: Kahramanmaraş Örneği*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, H. (2014). *Türkiye’de Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımların Yeniden Yapılanması Üzerine Bir Değerlendirme*. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çetinkaya, Ş. (2012). *Türkiye’de Sosyal Yardımlaşma Müessesesi: Durum Analizi, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. (Doktora Tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

- Dilik, S. (1980). Sosyal Yardımlar: İki Anlamlı Bir Terim. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 35 (01). https://doi.org/10.1501/SBFder_0000001408
- European Community Statistical Office. Expenditure on social protection. Erişim adresi: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00098/default/table?lang=en>
- Güneş, M. (2012). Yoksullukla Mücadelede Sosyal Yardımların Bir Kamu Yönetimi Politikası Olarak Sürdürülebilirliği. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12 (24), 149-184. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susead/issue/28411/302309>
- İkizoğlu, M. (2002). Yoksulluk ve Sosyal Yardım İlişkisi: Ankara: Mamak İlçesinde Ampirik Bir Araştırma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 13 (1), 86-115. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsh/issue/48430/613591>
- Kan, M., Oğuz, C., Kan, A., Ergun, H., & Demiröz, E., 2018. Multidimensions of Poverty for Agricultural Community In Turkey: Konya Province Case. *Pak. J. Agr. Sci.*, 55 (1):227-238. <https://dx.doi.org/10.21162/PAKJAS/18.5600>
- Kızıldaş Uzunali, E. & Altun, E. (2019). Türkiye’de sosyal yardım harcamalarının üretkenliği artırıcı olarak yapılandırılmasının önemi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(46), 3961-3974. <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1618>
- Leite, P. (2014). Effective Targeting for the Poor and Vulnerable. Social Protection Discussion Papers and Notes 93059, The World Bank. Erişim Adresi: https://documents1.worldbank.org/curated/en/747591468125685125/pdf/930590REVISED00S_PL0Technical0Note06.pdf
- Örnek, İ. (2010). Türkiye’de Yoksulluğun Azaltılmasında Kırsal Kalkınma Stratejilerinin Etkinliği. *SYDGM Yayınları*, 2(1), 273-285.
- Öztürk, Ş. (2008). Kırsal yoksulluk ve Neo-Liberal Ekonomi Politikaları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(5), 605-634.
- Seyyar, A. (2003). Sosyal Siyaset Açısından Yoksulluğa Karşı Mücadele. *Yoksulluk Sempozyumu*, C.I, İstanbul, Deniz Feneri Derneği Yay., s. 38-69
- Şeker, S. (2008). *Türkiye’de Sosyal Transferlerin Yoksulluk Üzerindeki Etkileri*. (Devlet Planlama Teşkilatı Uzmanlık Tezi). Ankara.
- Taşcı, F. (2019). Yoksulluk ve Sosyal Hizmet Ders Notu. Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, İstanbul Üniversitesi. Erişim adresi: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/sosyalhizmetler_ao/yoksullukvesoshiz.pdf
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2022a). Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçları: 2020. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Gelir-ve-Yasam-Kosullari-Arastirmasi-Bolgesel-Sonuclari-2020-37405>
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2022b). Sosyal Koruma İstatistikleri. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Sosyal-Koruma-Istatistikleri-2020-37193>
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2021b). 2020 Yılı Bütçesi. Erişim adresi: https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/01/2020_vatandasinbutcerehberi.pdf
- United Nations. (2015). Ending Poverty. Erişim adresi: <https://web.archive.org/web/20200909130506/https://www.un.org/en/sections/issues-depth/poverty/>
- Word Bank. (1990). World Development Report 1990: Poverty. New York: Oxford University Press. Erişim adresi: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/5973>
- Vogt, W. P., Gardner, D. C., & Haeffele, L. M. (2012). When to Use What Research Design. Guilford Press.

- Yenihan, B. (2018). Bir Sosyal Politika Aracı Olarak Sosyal Güvenlik: Dünya’da ve Türkiye’de Gelişimi Üzerine Bir İnceleme. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 15 (30), 177-196. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/comuybd/issue/36994/534475>
- Yüksel Arabacı, R. (2019). Dünya Bankasının Yeni Uluslararası Yoksulluk Sınırları ve Küresel Yoksulluğun Yeniden Değerlendirilmesi. *SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi*, 9 (1), 123-140. <https://doi.org/10.32331/sgd.582630>

Research Article**Kamu Sosyal Yardım Uygulama Sisteminin İncelenmesi: Iğdır İli Kırsal Alan Örneği***Examination of Public Social Assistance Implementation System: Iğdır Province Rural Area Example*

Osman Doğan BULUT Arş. Gör., Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi dgnblt@gmail.com https://orcid.org/0000-0003-2682-6356	Cengiz SAYIN Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü csayin@akdeniz.edu.tr https://orcid.org/0000-0002-5053-6909	Yakup Erdal ERTÜRK Doç. Dr., Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi yeerturk@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-9892-6797
---	---	---

Extensive Summary

Whatever the reason, poverty is an important problem area all over the world. Poverty is associated with basic concepts such as poverty, hunger, poverty and neediness. Although all countries are struggling with this global problem, its importance is much greater especially for underdeveloped and developing countries. For this reason, it is seen that the fight against poverty is among the priority issues of international institutions and organizations such as the World Bank, the United Nations and the European Union. Countries use public social assistance practices in the fight against poverty in accordance with their own dynamics and cultural structure.

Within the social security system, which is a social policy implementation in our country; social insurance, social services and social assistance tools constitute the social policy operating system. In the study, the functioning system of social assistance as a social policy tool has been examined. Social assistance is a policy tool applied to citizens who are non-contributory and economically deprived. It is aimed to distribute the welfare obtained in the country to the needy people through municipalities at the local government level and Social Assistance and Solidarity Foundations in provinces and districts at the central government level. The existence of many problems, which are determination of aid programs, utilization criteria, announcement and archiving methods, regarding the functioning of social assistance applications is included in the literature.

In this study, it is aimed to reveal the deficiencies in the public social assistance application system applied in rural areas based on field studies and to develop suggestions for improvement. Within the scope of this research; A survey study based on face-to-face interviews was conducted with two different target groups. A full count survey was conducted by face-to-face interviews with the executives of the public social assistance system. Iğdır city center and 3 districts of Iğdır province (Tuzluca, Karakoyunlu, Aralık); 8 questionnaires based on face-to-face interviews were conducted with both Social Assistance and Solidarity Foundations directors and social assistance officers of provincial and district municipalities. Also, In the survey study conducted with the social assistance beneficiaries using the purposive sampling technique, a field study was conducted with 210 households who could be reached and accepted face-to-face interviews since the households receiving active aid were not close to each other and had a scattered structure in the rural area.

Research findings show that the vast majority of households (94.0%) receive social assistance through Social Assistance and Solidarity Foundations. While the implemented social assistance programs are one-time or permanent assistance (periodically continuing) in Social Assistance and Solidarity Foundations, only one-time assistance is available in Municipalities. In both institutions, in-kind or cash aid is given, depending on the period and type of aid. Applications for these aids are always open.

In the research, it is seen that the municipalities cannot reach an institutionalized structure in the field of social assistance due to their lack of budget, legal basis, data collection systems, well-equipped personnel and technical infrastructure. Social Assistance and Solidarity Foundations have a better functioning system, but due to the lack of integration of the integrated social assistance system used at the level of local governments (municipalities), it cannot be said that there is an effective social assistance system that is fully functioning. In this context, it can be said that the development of a data network system in which foundations and municipalities are integrated is a priority issue. In the next stages, all public institutions, social society organizations and companies that provide social assistance will be included in this system, and it will be possible to monitor all aids through a common system. The vast majority of beneficiaries (84.3%) go to Social Assistance and Solidarity Foundations and apply for aid. It is anticipated that this rate will decrease in the coming years, thanks to the expansion of online applications for all programs, which were previously open only for certain social assistance programs. Thus, while providing convenience for the beneficiaries and reducing the workload for the foundations, it will be contributed. In addition, 95.7% of the beneficiaries stated that they did not encounter any difficulties in their applications.

It was determined that the majority of the beneficiaries (95.2%) were satisfied with the social benefits; but only 17.1% stated that social assistance is sufficient. Although the depreciation of the Turkish Lira at the level of 44% in 2021 caused a decrease in the purchasing power of all citizens, inflation is higher for lower income group. Because, the share of basic needs in household expenditures is higher in the lower income group than in the middle and upper income groups. For this reason, the adequacy of social aids should be examined according to social aid programs, and a new regulation should be made taking into account welfare share and inflation.